

Projecten en initiatieven rond Kerstmis, de verhalen achter pagina 140, 141 en 142 in het Gebedenboek 'Van Drie engelen tot Driekoningen'

De mobiele kapel van Ovezande

Parochiekern O.L.V. Hemelvaart in Ovezande heeft geheel in vrijwilligerswerk een verrassend project gerealiseerd, uniek in Zeeland. Het gaat om een mobiele kerk of kapel of een tiny church. De kerk is ongeveer zo groot als een wachthuisje. Er is ruimte voor één persoon, eventueel samen met een kind. Aan de achterzijde zitten 4 grote wielen en 2 handvatten zodat de kapel goed verrijdbaar is. Ze kan prima plat op een aanhangwagen worden vervoerd. De afwerking is prachtig met gebogen ramen en ingang, een fraaie spiegel en pvc-vloer.

Het idee is: *Als mensen niet meer naar de kerk gaan, komt de kerk naar de mensen*. Bij hoogtijdagen en events zal onze kerk middels het kerkje 'present' zijn. De mobiele kapel willen we inzetten bij allerlei activiteiten en evenementen zoals bij de Klomppop-viering, bij de jaarmarkt, bij Straatfestival, bij de Solexrace, bij de actiedag van het woonzorgcomplex, maar in deze tijd van het jaar ook en vooral bij de kerststallentocht. Mogelijkheden en ideeën genoeg. De mobiele kerk mag ook gebruikt worden bij activiteiten door andere katholieke parochiekernen, door de PKN-kerken en andere geloofsgemeenschappen uit de regio.

In de mobiele kapel is gelegenheid een kaarsje op te steken, te bidden, een momentje van rust en bezinning te vinden en/of een persoonlijk wenskaartje in te vullen. Ook kan de bezoeker indien gewenst een mailadres achterlaten zodat de parochiekern later contact kan opnemen. De ingevulde wenskaartjes worden in de kerk aan een 'boom' opgehangen en in de eerstvolgende viering in de kerk onder de aandacht van Maria gebracht.

Helaas zijn vele evenementen vanwege corona niet kunnen doorgaan. Maar.... de mobiele kerk was intussen wel helemaal klaar voor het gebruik. Daarom hebben we nagedacht over welk gebruik wel mogelijk was. Zo is de mobiele kapel medio november op reis geweest naar woonzorgcentrum NieuwSande van SVRZ. De kapel was een dagdeel beschikbaar voor de mensen van de aanleunwoningen en een dagdeel voor de mensen uit de groepswoningen met begeleiding. De Tiny Church kon neergezet worden in de binnentuin van het WoZoCo. Veel mensen maakten gebruik van de aanwezigheid van de mobiele kapel. Een geslaagde pilot die zeker een vervolg krijgt in andere zorginstellingen.

Ad Schenk

Door de liefde wilt ontwekken

De Advent en de Kersttijd is bij uitstek een periode dat we druk in de weer zijn voor hen van wie we mogen houden. Immers met Sinterklaas en Kerstmis verwennen veel mensen elkaar met allerlei attenties en vormen van samenzijn.

Al deze activiteiten kunnen het grootste geschenk van de wereld op de achtergrond doen plaatsnemen. Daarom is het voor ons een uitdaging om creatief je voor te bereiden op het grootste cadeau dat wij mensen mogen ontvangen in de winter: de geboorte van de Verlosser van de Wereld, Jezus, de Christus. God schenkt ons zijn eigen zoon om de wereld te redden. In de Advent mogen we vol verwachting en verlangen naar Hem uitzien en in de kersttijd mogen we vieren dat God met ons: Emmanuel is.

Het is zijn liefde die ons ontwekt en in beweging zet voor elkaar. Hij geeft ons de innerlijke drang om hartje winter warmte te geven aan elkaar en vriendschap te delen. Daarom spreekt dit Vlaamse Kerstlied me erg aan.

Door de liefde wilt ontwekken, / Spoedt u, herders [...]

The image shows a musical score for a song. It consists of seven staves of music, each with a corresponding line of Dutch lyrics underneath. The music is written in a single melodic line on a treble clef staff. The key signature has two sharps (F# and C#), and the time signature is 2/4. The lyrics are: 'Door de liefde wilt ontwekken, spoedt u, herders, op de baan, Om naar Beth - le - em te trek - ken en om naar den stal te gaan. Vre - - de, Vre - - de, vred' op d'aard' aan al - le men - schen die van goe - den wil - le zijn.'

Door de lief - de wilt ont - wek - ken,
5 spoedt u, her - ders, op de baan,
9 Om naar Beth - le - em te trek - ken
13 en om naar den stal te gaan.
17 Vre - - de, Vre - - de,
21 vred' op d'aard' aan al - le men - schen
25 die van goe - den wil - le zijn.

Tekst Door de liefde wilt ontwekken

Door de liefde wilt ontwekken,
Spoedt u, herders op de baan.
om naar Betlehem te trekken,
en om naar de stal te gaan.

Refrein

Vrede! Vrede!
Vred'op aard'aan alle mensen,
die van goede wille zijn.

Wie komt hier ons rust te storen,
in het midden van de nacht.
Door zo blij muziek en koren,
Samen spelend onverwacht? - refrein

Vrees niet, herders, 't zijn goemaren,
Van een onverwachte vreugd.
Die ik u lieden, kom verklaren;
Wees nu, herders, al verheugd. - refrein

Samen een Adventskrans maken

Een goed middel om je voor te bereiden op het kerstfeest kan het maken van een Adventskrans zijn. Ze vervult haar eigen rol in de liturgie, maar kan ook thuis de vier zondagen die aan het geboortefeest van Jezus voorafgaan markeren. Op de eerste zondag steken we de eerste kaars aan. Elke zondag komt er eentje bij. Elke zondag kan die kaars ontstoken worden voor een mens die het juist nu nodig heeft en die nu meer dan ooit verlangt naar het licht van Christus. Zo bereiden de kaarsen door hun persoonlijke verhalen achter het ontsteken meer dan ooit de komst van Christus voor.

Actie Geef een schoen!

De verjaardag van Sint Nicolaas helpt ons de advent beter te verstaan als een tijd van vol verwachting zijn. We zingen zelfs: Vol verwachting klopt ons hart wie de koek krijgt wie de gard. We verwennen elkaar met geschenken en attenties. De kinderen mogen vanaf de aankomst van de goedheiligman tot en met zijn verjaardag hun schoen zetten. Onze caritas kwam een paar jaar geleden op het idee om in plaats van een schoen te zetten, een paar schoenen te geven aan dak en thuislozen. Zo werden zij verwend en kregen ze aandacht en attenties. Het familiefeest kleine kring werd hierdoor uitgebreid.

De Sint helpt ons zo toegroeien naar de kern van het Kerstfeest: de geboorte van de Verlosser van de wereld.

Ook in de Advent worden we uitgenodigd om ons in te zetten voor de kwetsbare naaste in onze eigen omgeving.

Maria, die de knopen ontwart

Op weg naar Kerstmis mogen we op 8 december het feest vieren van Maria, die de knopen ontwart. Het schilderij met haar beeltenis is in 1700 gemaakt door Johann Melchior Schmittner in Duitsland. Het werd uit dank geschonken door de kleinzoon van Wolfgang Langenmantel en Sophie Imhoff aan de kerk Sankt Petrus am Perlach in Augsburg. Hun huwelijk was in de knoop geraakt en hun biechtvader stuurde ze naar Ingolstadt om hun huwelijksproblemen neer te leggen bij Maria in de vorm van een lint dat vol met knopen zit. Op voorspraak van Maria werden de problemen opgelost en ook het lint raakte letterlijk uit de knoop. Hun kleinzoon Hieronymus Ambrosius Langenmantel koos voor het religieuze leven en werd als kanunnik verbonden aan de kerk Sankt Petrus am Perlach. Het schilderij werd een blijvende ex voto van zijn familie aan Maria voor haar verkregen hulp. In de loop van de eeuwen vindt er een verschuiving plaats van het inroepen van de voorspraak van Maria voor het herstellen van de huwelijksband naar het ontwarren van de knopen in je leven. De volksdevotie geeft de essentie van deze beeltenis van de Moeder Gods weer: troost, kracht en voorspraak voor ieder die ergens mee in de knoop zit. Uit de knoop geraakt, ervaar je vrede met jezelf, je medemens en God.

Als aartsbisschop van Buenos Aires komt Jorge Bergoglio, nu paus Franciscus, tijdens zijn studieverlof in Duitsland in contact met Maria, die de knopen ontwart. Hij legt alles waarmee hij in de knoop zit bij haar neer en gaat in 1980 met een aantal ansichtkaarten van het schilderij terug naar Argentinië. Daar laat hij ze naschilderen. Een kopie plaatst hij in de kapel van de Universiteit van El Salvador. Daarna volgen de parochies San José del Talar en San José Bautista. De pastoor daar schrijft in 1998 een novena, die aan de basis ligt voor de wereldwijde verspreiding van de verering van Maria, die de knopen ontwart. Haar feest vieren we op 8 december. Paus Franciscus heeft op 31 mei 2021 in de tuin van het Vaticaan ter afsluiting van een gebedsmarathon tegen de Corona-pandemie het schilderij uit Augsburg gekroond.

De knopen staan voor de moeilijkheden in ieders leven, tot Maria wordt gebeden om die knopen te ontwarren, een praktijk die ook in Nederland steeds meer navolging verdient. Zoals in Bergen op Zoom, op 8 december.

Bergen op Zoom

Al een paar jaar vieren we op 8 december haar feest met een mooie symbolische handeling in de Sint Gertrudiskerk te Bergen op Zoom.

Een gobelin met de afbeelding van Maria die de knopen ontwart, staat versierd voor het altaar. Na de homilie wordt iedereen uitgenodigd om met een lint dat in het liturgieboekje zit naar haar beeltenis te gaan. In het lint kan men knopen leggen die een metafoor zijn voor zaken of situaties waarmee men in de maag zit. Niemand spreekt zijn problemen hardop uit. Tijdens een mooi Marialied worden de linten bij haar beeltenis neergelegd. Het is een indrukwekkend gezicht, de linten met knopen die als een bede voor Maria liggen. Haar hulp wordt aangeroepen om de knopen te ontwarren.

Het is een bede om innerlijke vrede met jezelf, de ander en God. Deze eenvoudige handeling doet iets met allen die daarbij mogen zijn. Je kunt in de kerk bijna fysiek voelen dat de aanwezigen ook geraakt zijn.

Maria,
Soms zit ik helemaal in de knoop met mezelf.
Er komt zoveel op me af.
Ik voel me heen en weer geslingerd
tussen het één en het ander.

Dat maakt me onrustig.
Ik voel me opgejaagd.
De druk lijkt alleen maar groter te worden.
Mijn hoofd zit helemaal vol.
Hoe kom ik hieruit?
Daarom richt ik mijn smeeke gebed tot u.
Gij kunt immers knopen ontwarren.
Zo mogen we u vereren.
Wilt u ook mij helpen in deze situatie,
zodat ik niet langer in de knoop
blijf zitten met mezelf?
Maria,
Dank voor uw luisterend oor.
Ik vertrouw op uw voorspraak.
Amen.

A Festival of Nine Lessons and Carols

De wereldwijde populariteit van A Festival of Nine Lessons and Carols is vooral te danken aan de jaarlijkse uitvoering in King's College, Cambridge, sinds kerstavond 1918. Eric Milner-White, die tijdens de Eerste Wereldoorlog als legeraalmoezenier had gewerkt op de slagvelden, werd na zijn terugkeer naar Engeland Dean (decaan) van King's. Het eerste kerstfeest in vreedstijd wilde hij kleur, schoonheid, warmte en eenvoud meegeven en daarom nam hij als voorbeeld een ceremonie die al bestond in 1880 en is samengesteld door Edward Benson, bisschop van Truro in Cornwall. Bij King's opent men altijd met de eerste carol: Once in royal David's city (In de stad van koning David).

De ruggengraat van de viering wordt gevormd door de negen lezingen, over de zondeval, de profetieën over de komst van Christus, de gebeurtenissen rondom de geboorte in Betlehem en tenslotte de uitleg van Johannis over de menswording van God. De carols en andere liederen bieden reflectie bij deze lezingen.

Sinds 2006 kent de Gertrusdiskerk in Bergen op Zoom deze traditie die verzorgd wordt door Hortus Musicus Religiosus (HMR) met medewerking van het CKB kinderkoor en jongerenkoor After-8. Het is een oecumenische viering en de lezingen worden volgens een bepaalde hiërarchie verzorgd. De hoogste ambtsdrager heeft de slotlezing. Massaal komen mensen naar deze viering. Het is een indrukwekkende voorbereiding op het kerstfeest die trouwens op steeds meer plekken navolging krijgt. Vaak werken kerken in een dorp of stadswijk samen om deze lezingen en liederen zo goed mogelijk te presenteren. Als dat gebeurt, is de sereniteit tastbaar. Ook omdat er geen overweging wordt uitgesproken. Er is een woord van welkom en een woord tot zegen voor ieder. Daartussen spreekt God door de Schriften en door de prachtige uitvoering van de gezangen. Als God zo spreekt wordt het vanzelf stil in ieders hart en kan Christus geboren worden.

Praktische informatie

Contactgegevens

Sint Gertrudiskerk
Grote Markt 10
4611 NR Bergen Op Zoom

Bezoek website(s)

<http://www.hmrkoor.eu>

A Festival of Lessons and Carols ***Mairi Paterson***

In Schotland, mijn geboorteland, wisten wij van het begrip '*Lessons and Carols*', maar als ouderling van de lokale Protestantse gemeenschap was mijn moeder niet zo weg van het Anglicaans 'gedoe', met toeters en bellen, kaarsjes en rijkversierde priesterkleding, veel zitten, staan en knielen... dat beeld veranderde echter pas vele jaren later, toen haar eigen kleinzoon op een Engelse kostschool voor het eerst, verkleed als klein engeltje, bij zo'n dienst meezong.

Daarna was zij verkocht. Inmiddels had ik zelf, als muzikliefhebber, vele kerstliedjes geleerd en gezongen: maar het was eigenlijk toen ik studeerde, en voor de eerste keer bij zo'n dienst in de *University Chapel* meezong, dat ik echt het gevoel begon te krijgen dat een *Festival of Lessons and Carols* meer was dan simpelweg een aantal sfeervolle of vrolijke kerstliedjes achter elkaar.

Deze afwisseling van relevante lezingen en liederen, zonder preek maar wel met passende gebeden, is voor ons een terugkerend element geworden in de voorbereidingen op de Kerstdagen. De laatste jaren helemaal: niet alleen vanwege het kijken en luisteren naar de geweldig professionele koorknappen van *Carols from King's* op de BBC, maar ook omdat wij zelf in Bergen op Zoom actief deelnemen. Naast het zingen in het koor, mocht ik ook een lezing in het Engels verzorgen: de aansluiting met de Engelse taal was bij de eerste opzet van het Bergse *Festival* in 2006 van belang omdat men de Engelstalige bezoekers van de grote internationale bedrijven in de stad wilde uitnodigen om erbij te horen.

Het is inmiddels in Bergen op Zoom een geliefd en sfeervol jaarlijks evenement geworden, maar toch is het belangrijk dat zo'n *Festival of Lessons and Carols* een kerkdienst blijft, en geen concert. Ik denk terug aan die dienst in Engeland waarbij mijn neefje meezong: toen werden de kerkgangers aangemoedigd om niet alleen bij de zegen, maar ook bij alle samenzang te gaan staan. Dan deed iedereen echt mee, in plaats van alleen in het boekje mee te lezen – en als al die stemmen samen mooie muziek laten klinken, krijg je het kerstgevoel meteen binnen!

De kerststal

Van Sint Franciscus van Assisi wordt gezegd dat hij de eerste was die het initiatief nam om een levende kerststal uit te beelden. Hiervoor was hij geïnspireerd door de kerstliturgie in de Basiliek Sancta Maria Maggiore te Rome en door zijn bezoek aan de kerstgrot in Bethlehem. Hij bouwde die kerststal in 1223 in Greccio, een klein plaatsje in de bossen en de heuvels. Waarom in 1223? Opnieuw was er sprake van het uitroepen tot een nieuwe kruistocht. Franciscus was hier geen voorstander van. Hij had immers in 1219 een ontmoeting gehad met sultan Malek al-Kamil van Egypte. Het was een vredelievende ontmoeting. Ze hadden sympathie voor elkaar. Franciscus wilde met de levende kerststal een daad stellen. Door deze vorm van vieren, wilde hij de menswording van God benadrukken in de geboorte van Zijn Zoon Jezus, de Christus. Het niet te bevatten wonder, God die mens wordt en onder ons komt wonen, werd tastbaar gemaakt voor de mensen in die tijd. Het werd een kerstnacht die geschiedenis maakte, de eerste levende kerststal. Anderen zijn hem graag gevolgd en er kwamen kerststallen in de kerken en woningen. De snelle verspreiding had mede te maken met de grote devotie voor het kerstkindje in de Middeleeuwen. Het wonderlijke is dat je de stal vanaf de eerste zondag van de Advent tot en met het feest van de Doop van de Heer (afsluiting van de kersttijd) haar eigen rol kan laten spelen.

Zo kan op de eerste zondag de stal haar plaats krijgen in je huis en kerk. Op de tweede zondag vinden de dieren (os en ezel en de schapen) hun weg naar de stal. Op de derde zondag volgen Maria en Jozef, tevens kan het kerstkindje gezegend worden. De vierde zondag is voor de herders, die waken bij de schapen.

Na de nachtmis wordt het kerstkind in de kribbe gelegd. De Driekoningen zijn op weg en komen op hun feestdag (6 januari) aan, waar ze blijven tot het feest van de doop.

Op deze manier gaat de stal mee vanaf de Advent tot na Driekoningen, de hele kersttijd. Vooral kinderen vinden dit een spannend gebeuren. Het houdt ze alert bij wat er komen gaat.

Tegenwoordig zijn er ook kerstgroepen speciaal voor kinderen. Zo kunnen ze het kerstverhaal opnemen in hun eigen spel. Zo raken ze steeds meer vertrouwd met het unieke feest van de geboorte van de Verlosser van de wereld: Jezus onze Heer.

KERSTSTAL VANUIT ANDER PERSPECTIEF

Toen wij, Protestantse Gemeente van de Ontmoetingskerk, de poppen van de kerststal van de Goddelijke Voorzienigheid als cadeautje kregen, waren we daar voorzichtig blij mee. We kenden het fenomeen “kerststal” in de kerk niet zo erg.

Het werd echter een succes, het bleek een prachtige aanwinst in onze kerk, onder de kerstboom. Er werd steeds meer aandacht aan het tafereel, aan elk onderdeel, aan elke figuur besteed; in de preek en door de kindernevendienst; ieder jaar werden er attributen toegevoegd.

Wij als gemeente zijn van onze kerststal gaan houden en dit tafereel is niet meer weg te denken uit onze kerk in de kersttijd.

We hebben de kinderen spelend leren geloven, zo staat het kerstverhaal dicht bij hun leven. En deze visualisatie van het kerstverhaal maakte ook dat de gemeente, de kerkgangers zich verbonden voelden met de kinderen, maar ook met de R.K kerk waar de poppen vandaan komen en waar ditzelfde verhaal wordt gezien en geloofd.

Zegening kindje Jezus in de kribbe

Twee jaar geleden werd door pastoor Paul Verbeek een nieuwe traditie in onze parochie in het leven geroepen. Op de derde zondag van de advent zou het kindje Jezus worden gezegend. Los of vast in de kribbe. Dat eerste jaar stonden we met slechts een paar parochianen voor in de kerk. Het was toch wat om daar te staan met zo'n klein onderdeel van de kerststal. Bijzonder ook. Misschien was dit wel het moment om te beseffen hoe bijzonder dit was. Het is een automatisme geworden om de kerststal, half december, in de kamer te zetten. De kerstboom op te tuigen en sfeer te scheppen. Met de zegening van het kindje Jezus in de kribbe ben ik mij misschien wel bewuster geworden wat we met Kerstmis vieren. Hier ligt de basis van mijn geloof. Ik ben dankbaar voor deze nieuwe traditie en hoop dat er net als vorig jaar steeds meer parochianen aansluiten om dat kindje Jezus in de kribbe te laten zegenen.

Tilly Meijer-Tebbens

Christmasfever in Breda Centrum paradox van groot en klein

In de dagen voor Kerstmis heerst er in de winkelstraten van Breda een commerciële sfeer. Etalages schreeuwen om de gunst van de klant. Mensen lopen 's avonds nog door de straten met tassen, druk in de weer voor de laatste kerstinkopen.

Dan is daar, midden op straat, opeens een eenvoudig, uitnodigend gebaar: "Wilt u een kaarsje opsteken in de kerk?" Mensen krijgen een kaarsje aangereikt met de vraag of ze naar de kerk willen gaan om het daar aan te steken. Hoe klein en onbetekenend dit op het eerste gezicht lijkt, het heeft een groot effect op mensen.

Wie op de uitnodiging ingaat, stapt een andere wereld in. In de H. Antoniuskathedraal, om de hoek van de Grote Markt, heerst een serene, ingetogen sfeer. Binnen is alles met kaarslicht verlicht. Er klinkt meditatieve zang. Een grote icoon van de geboorte is aangelicht. Er zijn mensen in gebed. En voorin, bij het priesterkoor, staat een menigte van brandende kaarsjes. Neergezet door wie hier deze avond al eerder waren. Wanneer mensen hun kaarsje aansteken en het met zorg tussen de andere zetten, gebeurt er iets. Onzichtbaar is iets groots aan het werk.

Mensen blijven stilstaan en laten de zee van kaarslicht op zich inwerken. Ze worden stil. Houden elkaar vast. Fluisteren met elkaar. Huilen. Ze herinneren zich hun dierbare overledenen, staan even dankbaar stil bij de kleine lichtpuntjes in een moeilijk leven. Bewogen, geraakt gaan ze daarna de stad weer in. Bewogen en geraakt door God, soms ongeweten.

Deze Christmasfever laat zien hoe iets kleins groots kan uitpakken. Zoals de mens geworden God klein en hulpeloos was in het pasgeboren kind in de kribbe en vandaar tegelijkertijd grootse daden verrichtte (vgl. Jes. 9, 5-6), zo laten mensen zich door een klein gebaar aanraken door God die daarin grote dingen doet. En niet alleen in Breda gebeurt dit, in Oosterhout heeft dit kleine gebaar ook de harten geraakt. Bijzonder in Oosterhout is dat alle vrijwilligers tevoren samenkomen in de kloosters en daar innerlijk opgeladen worden en hun hart openen voor Christus. Met die bagage zoeken ze daarna het centrum van Oosterhout op om voorbijgangers en terrasklanten die ene vraag te stellen: 'Wilt u een kaarsje opsteken in de kerk?'

Steven van Roode

Christmasfever

Het zal eind november 2013 zijn geweest dat ik voor de eerste keer een Christmasfever meemaakte. Ik weet heel goed hoe bijzonder ik die eerste keer vond. Het concept van de Christmasfever is helder: je opent een kerk (in dit geval de Antoniuskathedraal in Breda) en je gaat met een groep mensen

naar buiten. Je deelt waxinelichtjes uit aan de mensen op straat. Ze worden uitgenodigd om hun kaarsje te branden voor iemand of voor een persoonlijke intentie in de kathedraal of thuis.

Met deze opdracht begaven we ons op straat, in het begin nog wat schoorvoetend. Al snel verdween dit gevoel. De reacties van de mensen hielpen hierbij. Velen waren oprecht verbaasd en verrast door ons aanbod. Natuurlijk ging niet iedereen op onze uitnodiging in. Gaandeweg de avond brandden er steeds meer kaarsjes in de kathedraal.

Wat me van deze avond het meeste bijblijft, is mijn ontmoeting met een wat oudere man op een fiets. Hij zag er onverzorgd uit en rook onfris. Andere mensen liepen met een grote boog om hem heen. Zou hij op een kaarsje zitten te wachten? Deze vraag stelde ik mezelf. Voordat ik er goed over nadenken kon, bood ik hem het kaarsje aan. Zijn reactie was overweldigend; hij kon zich niet herinneren dat hij ooit iets aangeboden kreeg. Met een blik van dankbaarheid en ontroering nam hij het kaarsje aan.

Aan het einde van de avond brandden er bijna 1000 lichtjes in de kathedraal. De kathedraal was in mijn ogen nog nooit zo mooi verlicht geweest. Hoeveel bijzondere ontmoetingen waren er die avond? Immers: aan een ontmoeting wordt een mens geheeld.

Anton Janssen

Herderstocht

Zoals de herders in beweging kwamen na de blijde boodschap van de engelen gehoord te hebben, kunnen ook wij op tocht gaan. Samen maken we een herderstocht. In Zierikzee maakt men een flinke wandeling langs het strand en komen ze tenslotte samen in de kerk of een andere plaats van bezinning om naar het kerstverhaal te luisteren. Wind, gladheid en koude trotseren, dat zorgt ervoor dat het oude kerstlied: "Maria die zoude naar Betlehem gaan" werkelijkheid wordt. Het is een bijzondere ervaring. Zo samen in de winter een stevige wandeling maken en de geboorte van onze Heer Jezus overdenken.

Maria, die zoude naar Bethlehem gaan

1. Ma - ri - a die zou - de naar Beth - le - hem gaan, Kerst-
2. Het ha - geld' en 't sneeuw-de en 't was er zo koud, de
- a - vond voor den noe - ne. Sint Jo - zef zoud' al
rijm lag op de da - ken. Sint Jo - zef tot Ma -
met haar gaan om haar ge - zel-schap te hoe - den.
- ri - a sprak: "Ma - ri - a, wat zul - len wij ma - ken?"

3. Maria die zeide: "Ik ben er zo moe, laat ons een weinig rusten."
"Laat ons een weinig verder gaan, in een huizeke zullen wij rusten."
4. Zij kwamen een weinig verder gegaan tot aan een boerenschure.
't Is daar waar Heer Jezus geboren werd, daar sloten vensters noch deuren.
5. Dat kleine Kind weende, Maria zong. Gods eng'len uit de tronen
zij kwamen tesamen nedergedaald, zij kwamen Maria kronen.

In Bergen op Zoom komt een grote groep mensen op Kerstavond samen in het bos rond een levende kerststal. De geboorte wordt uitgebeeld. Het is een verwijzing naar de eerste levende kerststal van Sint Franciscus van Assisi in Geccio. Op een laagdrempelige manier wordt getuigenis afgelegd van het goede nieuws dat voor alle mensen bestemd is. De collecte is bestemd voor een goed doel.

HERDERSTOCHT IN BERGEN OP ZOOM

Elk jaar trekt op de avond van 24 december de Herderstocht door de bossen van Landgoed Lievensberg in Bergen op Zoom. Honderden mensen, onder wie heel veel jonge kinderen, gaan op zoek naar Maria, Jozef en de pasgeboren Jezus. De vele herders komen bij de stal en zingen bekende kerstliederen. Er worden enkele overwegingen gehouden en een ieder is in de gelegenheid het kerstkind te ontmoeten. Op de kinderen en hun ouders en grootouders maakt dit elk jaar veel indruk. Voor mij is dit steeds een grootse beleving en ik ben dan ook heel dankbaar dit, met heel wat vrijwilligers, te mogen organiseren. Na de Herderstocht is het snel opruimen, naar huis gaan, verkleden en net op tijd in de stadskerk aanwezig te zijn om de middernachtmis bij te wonen. Wat is dit een dag om te koesteren en met vreugde te mogen beleven.

Jan van Wijk, voorzitter Herderstocht Bergen op Zoom.

Kindje wiegen

Op veel plaatsen is het een goede gewoonte om op Eerste Kerstdag in de namiddag samen te komen voor Kindje wiegen. We doen dat in onze stadskerk. De opzet van de bijeenkomst is heel eenvoudig, maar raakt daarom je hart des te meer. Het kerstverhaal wordt voorgelezen uit het boekje van Dick Bruna en een aantal kinderen krijgen de hoofdpersonen uit het verhaal in handen en mogen die op een bord brengen. De betrokkenheid van de kinderen is hierdoor erg groot. Ook gaan we de hele kerk rond om te genieten van de mooie versiering en kijken we hoever de koningen nog van de stal en het kindje verwijderd zijn. Het verhaal en de rondgang wisselen we af met eenvoudige kerstliederen, die iedereen mee kan zingen. Na afloop krijgen de kinderen beschuit met blauwe en witte muisjes, want Jezus is geboren voor ons allemaal.

Kindje wiegen

Wat is er mooier dan op eerste kerstdag in de middag de kleinsten te ontvangen in onze mooie kerk. De missen zijn voor hen vaak te lang en ze kunnen er niet altijd hun ei in kwijt. In de Gertrudiskerk te Bergen op Zoom zitten ze gezellig op de kleden en kijken en luisteren naar het kerstverhaal. Dan praten we er gezellig over en mogen we nog een rondje door de kerk lopen terwijl de pastor vertelt. Tot slot vieren we de geboorte van Jezus met een lange vinger met muisjes. Voor mij al jaren een vast ritueel op eerste kerstdag. Een onthaast moment pur sang. Een puur moment met kinderen die gewoon zichzelf kunnen zijn. Heerlijk en eerlijk.

Marianke Appelboom

Kindje wiegen Sint Gertrudiskerk Bergen op Zoom

Kerststallentocht

Op diverse plaatsen is het een goede gewoonte om tijdens de kerstdagen een tocht te organiseren langs kerststallen in kerken, kapellen en op pleinen.

Soms gebeurt het met gidsen, dan weer spontaan. De ontvangst kan met muziek, een hapje en een drankje.

Er kunnen passende teksten en verhalen gelezen worden.

Zo bieden we op andere wijze gastvrijheid aan elkaar.

Kerststallentocht

Ieder jaar hielden we, in de week voor kerst, een kerstzangavond in onze dorpskerk.

Nadat dit vele jaren een succes is geweest, werd de animo bij zowel de bezoekers als bij de koren steeds minder. Het was dus tijd om op zoek te gaan naar een nieuwe invulling voor deze avond.

Want het waardevolle punt, dat er op zo'n avond mensen binnen kwamen die verder, niet of nauwelijks, kerk betrokken waren, maakte dat we deze avond niet zomaar aan de kant wilden schuiven.

We zochten naar iets nieuws, waarbij mensen weer enthousiast zouden worden. Waar men verrast wordt. Waarbij men met een warm kerstgevoel aan het eind van de avond huiswaarts zou keren. Al brainstormend maakten we een rijtje van belangrijke punten, die een leidraad zouden vormen voor de nieuwe invulling van deze avond. Het moest iets worden waarbij alle dorpsbewoners zich betrokken voelden. Waar we als kerk onze deuren wijd open zetten en een warme welkome plaats zouden zijn, om de kerststal te bewonderen en het verhaal over de geboorte van Jezus te horen.

Maar we wilden zeker ook laten zien dat we als kerk midden in het dorp staan en oog en oor hebben voor de mensen die een andere invulling aan kerstmis geven.

Het idee van een kerststallentocht door Ovezande werd geboren!

Alle dorpsbewoners werden door middel van een huis aan huis flyer uitgenodigd om mee te doen.

Hierop stond de vraag: Wie wil er iets in zijn “stalletje” huis, tuin of schuur laten zien of horen, iets wat voor jou met kerst te maken heeft?

We schreven ook de sportverenigingen en middenstand persoonlijk aan en legden contact met de verschillende woongroepen op het dorp en met de basisschool.

En overal waar we kwamen vertelden we over de kerststallentocht die we zouden gaan houden.

Mensen werden nieuwsgierig en enthousiast. Soms vroegen ze voorzichtig “Het lijkt mij wel leuk om mijn kerstdorp aan de mensen te laten zien, maar dat heeft niks met de kerk te maken, mag dat dan wel?” “Ja zeker zei ik dan, want het heeft voor jou iets met kerstmis te maken en dat wil jij graag aan de voorbij trekkende mensen laten zien, het is goed!” “Nou als dat dan mag, dan wil ik wel meedoen!” En zo druppelden vele verschillende aanmeldingen binnen.

En met een groeiend enthousiasme gingen vele mensen aan de slag. Een groepje jonge mannen timmerde een grote stal die in de kerktuin gezet werd. Een groepje dames nam plaats achter het naaimachine om kleding te maken voor een levende kerstgroep. Er werden hooibalen geregeld om op te zitten, vuurkorven verzameld om je die avond aan te kunnen warmen, er werden grote pannen snert gemaakt en de schoolkinderen schilderden kerstfiguren op de ramen van de school. Mensen verspreid door heel het dorp waren bezig met de voorbereidingen, om op de avond van de kerststallentocht hun deuren gastvrij open te zetten voor iedereen die langs zou trekken.

Eindelijk was het dan zover ! Met wat gezonde spanning wachtten we af wat er ging gebeuren, want even vroegen we ons af, zouden er nu toch wel mensen komen om de tocht te lopen? Maar onze onrust was voor niets geweest , toen de eerste mensen een platte grond hadden gekocht, bleven de mensen maar komen!

De mensen konden bij de ingang van de kerk voor €1, 00 een plattegrond en een lichtje kopen. Zo konden ze alle gastvrije stalletjes, huisjes, tuinen en schuurtjes vinden en zich laten verrassen en verwonderen. Het dames en heren koor en het jongerenkoor trok al zingend door het dorp en zij bleven stilstaan op plaatsen waar mensen woonden die niet naar buiten konden om ook juist voor hen een kerstlied te zingen. Er werden vele kerststalletjes bewonderd, haren gevlochten, nagels gelakt, lekkere hapjes gedeeld , muziek geluisterd, geknutseld en gespeeld.

In de kerk vertelde de kleuterjuf van school het kerstverhaal zittend naast de stal.

In de kerktuin trok de levende kerststal veel bekijks, jonge ouders met hun kindje in de kribbe, het ezeltje en de schaapjes de engel en de herders, het doet vele mensen toch echt wel iets.

Toen aan het eind van de avond de drie koningen bij de kerk aan kwamen , die al zingend met het koor door het dorp waren getrokken verzamelden zich alle mensen op het kerkplein.

De mensen hadden ook hun gastvrije huis gauw op slot gedaan om deze bijzondere avond samen af te sluiten, zingend op het plein, naast de levende kerststal en in het licht van de kerk.

We voelden ons met elkaar verbonden, en al samen zingend warmde dat ons hart.

Wat was dit een bijzondere avond, waar dorp en kerk op deze manier samen komen rond het verhaal van de geboorte van jesus, het heeft het vuur van enthousiasme weer aangewakkerd.

Neuriënd en met een echt kerstgevoel gingen de mensen huiswaarts, nog nagenietend van zoveel gastvrije stalletjes. We kijken al uit naar een volgende keer!

Charlotte den Toonder

Foto Ovezande

Huiszegening op de zondag van Driekoningen

Het is een goede gewoonte om bij gelegenheid van het nieuwe jaar het huis te laten zegenen door een priester of diaken. Dat is dikwijls niet mogelijk.

Om in deze leemte te voorzien, bieden wij in onze parochie een huiszegen aan, die gelovigen boven de deur van hun woning of huiskamer kunnen hangen. Ze worden tijdens de vieringen van Driekoningen gezegend. Hierna nemen de parochianen hun huiszegen mee naar huis. Deze traditie is een paar jaar geleden op verzoek in onze parochie ingevoerd. Steeds meer mensen maken hier gebruik van.

Betekenis

De letters C+M+B worden in verband gebracht met de namen die vanuit de traditie aan de wijzen uit het oosten zijn gegeven: Caspar, Melchior en Balthasar.

Maar deze letters betekenen nog meer. Zij zijn ook de beginletters van de zegentekst “Christus Mansionem Benedicat”, vertaald “Christus zegene dit huis”.

De letters worden ook in verband gebracht met de drievoudige openbaring van de Heer. Kerstmis is het feest van de openbaring aan alle mensen. Deze openbaring van God wordt gevierd met Driekoningen, bij het feest van de Doop van de Heer en bij het eerste wonder van Christus in Kana. Zo wijzen de letters ook naar deze feesten: de bruiloft in Kana (Cana), de aanbidding van de Wijzen (Magi) en de Doop van de Heer in de Jordaan (Baptisma).

Gebed

Bij de huiszegen kan het volgende gebed worden gebruikt:

U God, almachtige Vader, smeken wij ootmoedig voor dit huis, voor zijn bewoners en voor al wat er in is: opdat Gij U moogt gewaardigen het te zegenen en te heiligen en met alle goed te verrijken: geef hun, Heer, van de dauw des hemels overvloed en van de vruchtbaarheid der aarde levensonderhoud, en gelief de verlangens van hun gebed tot het uitwerksel uwer erbarming te geleiden. Gewaardig U dus bij onze intrede in dit huis te zegenen en te heiligen, gelijk Gij U gewaardigd hebt te zegenen het huis van Abraham, Isaac en Jacob. En mogen binnen de wanden van dit huis de engelen van uw licht wonen en het en zijn bewoners bewaren. Door Christus onze Heer. Amen.

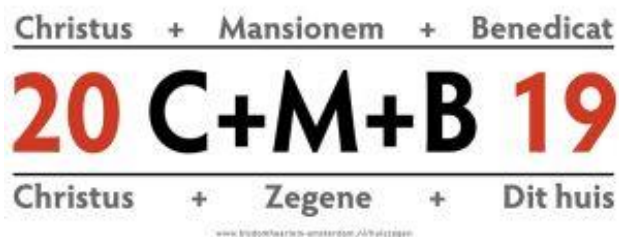
Buitenland

In het buitenland, bijvoorbeeld in Duitsland, wordt de huiszegen met krijt boven de voordeurpost geschreven. Eerst wordt het jaartal en de letters met gewijd krijt bovenaan de deurpost geschreven: 20 C+M+B 22. Dan wordt met wierook en het Driekoningenwater elk

vertrek besprenkeld en een zegen uitgesproken. Indien mogelijk wordt dit door een priester gedaan of anders door het hoofd van het gezin.

[Jaarlijks vernieuwen](#)

Driekoningen zingen

Als kind herinner ik me goed dat wij verkleed als koningen, al zingend door het dorp (Dorst) trokken. De auto met luidsprekers op het dak voorop, daarna de verlichte ster op een stok, gevolgd door vele koningen met lampionnen, met een echt kaarsje. We starten in het oude zusterklooster, maakte een rondwandeling door het dorp, gingen langs bij de kerstboomverbranding en sloten onze tocht af in de kerk.

Op verschillende plaatsen in ons bisdom is het goede gebruik van ‘Driekoningen zingen’ of ‘Ster zingen’ in ere hersteld. Op of rond 6 januari verkleden kinderen zich als koningen en trekken door met de ster voorop door de straten lopen, bellen aan, zingen een lied en houden hun hand geopend voor geschenken (een snoepje of geld). De ‘financiële’ geschenken kunnen worden ingezet voor arme kinderen dichtbij of verder weg. Daarmee is het ‘Driekoningen zingen’ een diaconaal project van kinderen voor kinderen.

Bij het ‘Driekoningen zingen’ worden niet alleen geschenken gevraagd, maar kan er ook een geschenk gegeven worden, zoals de huiszegen. Deze huiszegens zijn gezegend in de eucharistieviering van Driekoningen. Het is een mooi gebruik dat met de huiszegen de woning aan het begin van het nieuwe jaar aan God wordt toegewijd. De gedrukte huiszegen draagt het opschrift “C+M+B”. Het zijn de beginletters van de Latijnse zegewens “*Christus mansionem benedicat*”, d.w.z. “Moge Christus het huis zegenen”. In deze beginletters lezen met ook de drie namen die volgens de traditie worden toegekend aan de drie wijzen: Caspar, Melchior, en Balthasar.

In de nieuwe evangelisatie kan deze traditie een belangrijke plaats innemen in de geloofsvorming van kinderen.

Jochem van Velthoven

Noor (7 jaar) “Ik vind Driekoningen zingen heel leuk, want je mag dan langs de deuren en zingen voor de mensen. Ik vind het heel leuk om zo’n optreden te doen.”

Roos (9 jaar): “Ik vind Driekoningen zingen heel leuk en ook een beetje spannend, want je gaat langs mensen, die je niet kent. Je weet niet hoe mensen gaan reageren.”

Deze kinderen zingen uiteraard over de geboorte van Jezus. Ze halen geld op voor kinderen die het minder goed hebben dat zij.

Driekoningentocht en het vierde geschenk

Driekoningen op hun kamelen voorop en jong en oud achter hen aan. Wat een sfeer geeft dat in onze gemeenschap. Het is een groots gebeuren in ’s Hertogenbosch en Tilburg. In deze twee steden heeft het vierde geschenk haar intrede gedaan. Kinderen zamelen speelgoed in voor andere kinderen. Velen staan speelgoed van zichzelf af voor anderen. In de Sint Jan komt alles samen en later worden andere kinderen ermee verwend. Zo is het vierde geschenk geboren en kunnen we zelf het kerstkind met onze gaven verblijden. Immers als volwassen Heer zegt Hij: “Wat ge voor de minste der mijnen hebt gedaan, hebt ge voor mij gedaan.”

Komt laten we Hem aanbidden

Komt laten we Hem aanbidden
zoals de herders midden in de nacht
komen we in beweging,
omdat we horen dat er een kindje geboren is.
dat vrede op aarde brengt aan iedereen die van goede wil is.
We voelen ons aangesproken.
Van goede wil zijn we zeker.
Dus op weg
om Hem te aanbidden
zoals de wijzen
Ook wij willen Jezus prijzen.

Een ster wijst ons de weg.
We gaan graag sterren achterna
Het liefst een superster van film of musical
We worden geraakt door het kindje in de stal.
Hij zal ander en nieuwe wegen wijzen.
Komt laten we Hem aanbidden
onder het sterren blinken,
want we zijn uitverkoren
om Hem te begroeten
Hij neemt ons bij de hand
We gaan met Hem hand in hand
naar een land vrede
Komt laten we Hem aanbidden.
Onze Heer

Vrede op aard voor alle mensen, die van goede wille zijn

Dit is het refrein van het lied:” Door de liefde wilt ontwekken.(zie elders de letterlijke tekst)”
Vrede staat met een hoofdletter. Dat is echt de wens voor kerstmis. Er heerst zoveel onvrede dat leidt tot onverdraagzaamheid, haat en geweld.
Hoe kunnen we onze wereld veranderen?
Misschien is het goed eerst in eigen hart te zien en je de vraag te stellen: Leef ik in vrede met mezelf?
Met andere woorden: Ben ik tevreden met mezelf? Accepteer ik mezelf zoals ik ben met mijn sterke kanten en mijn zwakke kanten? Immers de vrede in de wereld begint met jezelf. Onlangs was ik bij een jong gezin op bezoek en ze vertelden me hoeveel kracht ze uit hun geloof konden halen wat ze allemaal deden. Het raakte me en ik werd er warm van.
Ze zeiden ook dat er veel meer geloof is dan we denken.
Op hun manier leggen ze hiervan getuigenis af.
Ook u staat voor deze uitdaging om zoals deze jonge mensen te getuigen van uw geloof. Als we met Kerstmis over de vrede zingen, klinkt dat als een bede naar God en een wens voor alle mensen.

Paul Verbeek